

Nr 69.

Av herr **Eriksson** i Sandby, *angående ersättning till K. E. Engström för sjukdom, som ådragits under militärtjänstgöring*

Lantarbetaren Karl Elis Engström, Björklinge, Uppsala län, född den 17/11 1901, anställdes den 1/11 1919 som volontär vid kungl. Livgardet till häst. Anställningen innehades t. o. m. den 31/10 1923, då han på grund av sjukdom (lungtuberkulos) erhöll avsked. Under de fyra år anställningen varat hade Engström varit sjukskriven för influensa under tiden 1/3—11/3 1920 samt för tillfällig feber under tiden 8/4—13/4 samma år. Den 17/11 1922 remitterades Engström till garnisonssjukhuset för observation. Sedan därstädes the pulm konstaterats, överfördes Engström den 31/1 1923 till Spenshults sanatorium för vård. Sedan Engström nämnda år, alltså år 1922, drabbades av sjukdomen, har han kortare perioder arbetat under sammanlagt ca 12 år samt har däremellan vårdats på olika sanatorier. Engström har nu senast f. o. m. den 1/10 1951 ånyo åtnjutit sanatorievård samt är numera förklarad för obotligt sjuk. Under sjukdomstiden har Engström enligt uppgift åtnjutit folkpension under åren 1940—1942.

Enär det enligt Engströms på starka skäl grundade uppfattning vore ostridigt att han ådragit sig sjukdomen under sin militärtjänstgöring och sålunda bort vara berättigad till ersättning från riksförsäkringsanstalten, har anhållan om dylik ersättning skett hos nämnda anstalt. I samband därmed har anförts att anhållan om ersättning icke framställts inom i lagen föreskriven tid. Detta, vilket i och för sig torde vara riktigt, beror dock på bristande kännedom om gällande bestämmelser. Det bör också i sammanhanget påpekas att vederbörande ansvarige militärbefälhavare uppenbarligen bort tillse att anmälan om sjukdomsfallet verkställdes, enär ju Engström insjuknat under tjänstgöringen vid regementet.

Vid den utredning för bedömandet av ersättningsfrågan, som i anledning av förenämnda anhållan företagits, har regementets sekundchef bl. a. uttalat: »Av utredningen synes framgå att militärtjänsten ej kan hava bidragit till sjukdomens uppkomst, utan hade sannolikt E., som har ärftliga anlag för denna sjukdom (modern död i tuberkulos), även under andra förhållanden kunnat drabbas därav.» Beträffande påståendet att Engströms moder dött i nämnda sjukdom läser detta icke vara med verkliga förhållandet överensstämmande. Men även om så förhållit sig utgör detta emel-

lertid intet som helst bevis för att Engströms sjukdom varit ärftligt betingad och ofrånkomlig.

Regementsläkaren konstaterar i till utredningen fogat utlåtande »att E. från tjänstgöringens början varit sjukskriven endast två gånger dels för okomplicerad influensa, dels för svalginfektion. Vid intet tillfälle har några symptom från lungorna konstaterats. E. hade varit fullt frisk till i november 1922 då han upphostade en mindre kvantitet blod». Utlåtandet utmynnar likväl i ett antagande »att sjukdomens utbrott ej kan sättas i direkt samband med tjänstgöringens art och att den sistnämnda ej kan hava bidragit till sjukdomens uppkomst utan hade sannolikt E., som har ärftliga anlag för denna sjukdom, även under andra förhållanden kunnat drabbas därav».

Regementsbefälhavaren har till utredningen anfört »att tjänstgöringen icke kan hava förorsakat Engströms sjukdom. E. har under de senaste åren icke blivit utsatt för tjänstgöring utomhus annat än rent tillfälligtvis. E. har icke deltagit uti några som helst ansträngande marscher eller övningar».

Dessa sistnämnda uppgifter synes ej överensstämma med verkliga förhållandet. Enligt *bestyrkta* uppgifter har Engström bl. a. deltagit i tvenne synnerligen krävande fälttjänstövningar, den ena förlagd till Rotebro i Uppland hösten 1921 och den andra förlagd till ej närmare angiven tid eller plats i Södermanland. Under övningen vid Rotebro hade Engström nattetid blivit fullkomligt genomvåt och frusen samt sedermera känt sig sjuklig och klen. Även under övningen i Södermanland hade Engström ådragit sig en allvarlig förkylning. Engströms närmaste förman löjtnat W. har beträffande fälttjänstövningen i Rotebro i utlåtande framhållit »att in-kvarteringsförhållandena i Rotebro vid det av E. nämnda tillfället voro svåra, varför det icke synes honom osannolikt att E. därunder kunnat ådraga sig en allvarlig förkylning». Löjtnant W. påpekar vidare »att riskmoment uppenbart förefinnes inom militärtjänsten framför allt under fältmässiga övningar och förläggningar utom kasern».

Överläkare N. vid Spenshults sanatorium påpekar jämväl i till utredningen fogat intyg bl. a.: »Det synes mig sålunda sannolikt att Engströms lungtuberkulos kommit till utbrott under hans militärtjänstgöring.»

Av ovanstående fakta i ärendet torde bl. a. ostridigt framgå att Engström efter genomgången fullständig och noggrann läkarundersökning, varvid inga sjukdomssymptom kunnat förmärkas, såsom fullt frisk anställts vid kungl. Livgardet till häst, att han under de fyra år, anställningen varat, under de tre första åren varit sjukskriven sammanlagt endast ca 17 dagar för okomplicerade sjukdomar, att regementsläkaren konstaterat att Engström varit fullt frisk till i november månad 1922 samt att några symptom från lungorna vid intet tillfälle konstaterats, att påståendena om Engströms ärftliga belastning för ifrågavarande sjukdom ej kunnat styrkas och att

även om påståendet varit riktigt detta helt saknat bevisvärde i förevarande fall, samt att RFA vid sin bedömning av ärendet uppenbarligen på de sålunda anförda men obestyrkta premisserna grundat ett avslagsbeslut innebärande att Engström därigenom gått förlustig den ersättning till vilken han eljest syntts vara berättigad. Enär vad som här skett ej kan vara förenligt med rättvisa och billighet synes det nu vara riksdagens plikt att bereda Engström en visserligen senkommen men icke desto mindre fullt påkallad och skälig ersättning såväl för de gångna åren som för hans återstående livstid.

Under åberopande av det anförda hemställes,

att riksdagen måtte förklara lantarbetaren Karl Elis Engström, Björklinge, berättigad att komma i åtnjutande av ersättning från riksförsäkringsanstalten för under militärtjänst ådragen sjukdom med belopp som skall utgå enligt vanliga grunder.

Stockholm den 21 januari 1953.

Eskil Eriksson
i Sandby.